

JESENIŠKA STRAŽA

Slovensko-nacionalen list.

Švoboda, čast, narod, resnica.

„Jeseniška Straža“ izhaja vsako soboto opoldne — Naročnina za celo leto 3 krone; ako se naroči dva ali več izvodov, pa po 2 kroni izvod. Naročnina naj se pošilja na upravništvo „Jeseniške Straže“ (tiskarna Iv. Pr. Lampret) v Kranju. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Pos. številke po 10 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petit-vrstah, če tiskano enkrat 10 vin., dvakrat 15 vin., trikrat 20 vin. Večje črke po prostoru. Če se oznanijo priobčuje večkrat, je cena posebno znižana. — Rokopisi se ne vračajo. — Dopisi naj se izvolijo frankirati in naj se pošiljajo na uredništvo „Jeseniške Straže“ v Kranju.

Št. 20.

V KRANJU, 15. malega travna 1905.

I. leto.

Tovarna in delavstvo.

Kadar se imenuje tovarna in delavstvo, navadno pod tem ne razumevamo nikakega političnega razmerja, marveč vedno mislimo le na razmerje delodajalca proti delojemalcu, katero razmerje je pa socijalnega značaja.

Podjetnik ima svoje interese, istotako pa tudi delavstvo svoje zahteve in glede teh gresta laliko roka v roki, ali pa se borita za nje. Delavec zahteva od svojega gospodarja 11, 10 ali 8urno delo, zahtevati mora zdrave delavnice, določi skupno s podjetnikom starost učencev, kateri se sprejemajo v delo, protivi se sprejemu delavk-mater v delo, zahteva za se prosto nedeljo in praznike, oporeka čezurnemu delu, bori se za zvišanje mezde, nastopa proti nadzornikom in podobno. Delodajalec pa se brani, ugoditi tem zahtevam, ali jim pa ugodi. Zahteva pa od svojih delavcev po pravici pridnost in vestnost pri delu. V tem okviru se ima gibati razmerje delodajalca in delojemalca. Kakor hitro pa prekorači eden ali drugi te meje, se rode iz tega nezdravi pojavi in posledice. Kakor hitro stopi delodajalec na politično pozorišče in pri tem zlorablja materialno odvisnega delavca v strankarske namene, mora naleleti na odpor tudi pri ljudeh, proti katerim so naperjeni ti nameni. Kadar se pa spozabi delodajalec tako daleč, da se dotakne vere in narodnosti svojih delavcev, v tistem trenutku mora nastopiti tudi delavec proti svojemu gospodarju, četudi sta se prej razumela.

Mislilo se je dolgo časa, da kranjska obrtna družba ne bo prekoračila okvira, katerega jej je zahtevalo socijalno vprašanje. In tudi tovarniško vodstvo samo je zatrjevalo skozi dolgo vrsto let, da ne misli teh mej zapustiti, četudi so dejanske razmere drugače kazale in jim njihovih trditvev nismo verjeli. Skrivala je tovarna svoj vsenemški program dolgo časa za plaščem, da hoče samo svoje in delavske koristi zastopati v občini, ali pred kratkim je švabsko vodstvo tovarne povedalo dovolj jasno celemu svetu, da hoče izvojevati v naši občini zmago za Švabe. S tem nam je povedala tovarna vse, priznala je pa tudi, da je vodila našega delavca za nos, potrdila nam je to, kar smo mi že zdavnaj zatrjevali: Naš delavec je bil oni, kateri je šel za Švabe v ogenj po kostanj.

Vodstvo tovarne je v svoji razburjenosti vendar enkrat napovedalo očitno boj nam Slovincem. Prej je nastopala tovarna proti nam zavratno. Danes leži pred nami jasno priznanje. Ako tedaj nastopamo mi proti njej, naj si posledice tovarna sama zapiše za ušesa. In to naj si tudi zapomni! Branili se bomo napram njej prav do zadnje srage krvi, do zadnjega diha se bomo borili s to švabsko postojanko na Slovenskem. In kdo nam bo zamerilo to! **Saj se borimo za svoj narodni obstanek.**

Če vlada danes napeto razmerje med nami in tovarno, nismo tega zakrivali mi, temveč vodstvo tovarne, katero je s svojo vsenemško politiko izzvalo to napetost. In če je provzročila napetost tovarna, naj jo tudi ona uteši. Mi jo ne bomo, četudi vemo, da ne bo prinesla ta napetost nobenih dobrih posledic, četudi preide ta boj v meso in kri vsakega posameznika. Vemo pa danes tudi, da bo ta napetost škodovala največ tovarni sami. Ako se tedaj hoče tovarna obvarovati škode, naj opusti politiko, katero je pričela. Mi se borimo za svoje narodne pravice in vemo pri tem tudi, za katerimi smotri stremi tovarniško vodstvo, in zato ne odnehamo. Znano nam je pa tudi, da zlorablja vodstvo tovarne svoj upliv na delavstvo in od podjetja odvisne ljudi in zato je naša dolžnost, da vzdramimo tudi ono naše delavstvo, katero se je dalo z raznimi agitacijskimi sredstvi preslepiti, katero je danes še okovano v okove nezgodnosti in nevednosti.

Zapiše pa naj si vodstvo tovarne tole za ušesa: Slovenski, posebno gorenjski delavec je miren in ga ne razburiš tako hitro, toda, kadar je mera nasilstva polna, zna biti tudi on nasilen in to vtaki meri, da mu niti njegovo lastno življenje ni mar.

Toda nami ni treba opozarjati tovarne na to, kaj se še vse lahko zgodi; sama naj s tem računa! Govoriti pa hočemo našemu delavstvu, katero vzdržuje s svojimi žuljavimi rokami tovarno. Naše delavstvo je danes še v veliki meri zaslepljeno, zaslepljeno po lažnih agitacijskih sredstvih tovarne, zaslepljeno po puhlih groznjah tovarniškega vodstva. Konec priti.

Kaj je z našo industrijo?

Piše slovenski delavec. Dalje.

Ako upoštevamo dalje v deželi nahajajoče se surovine, pridemo do zaključka, da bi se dalo poklicati v življenje tudi še marsikaj novih, industrijskih podjetij. Ako bi hoteli vpeljati svoje steklarne, papirnice in tovarne za izdelovaje porcelanskih posod, bi nam tudi odjemalcev za te izdelke ne zmanjkalo. Tudi za slovenske cementne tovarne imamo dovolj materiala v deželi. Na Dovjem n. pr. je last skupnih posestnikov velikanska množina materiala za cement in že bijejo dolgo vrsto let boj zanj. Ali ravno v tej stroki moramo počakati še nekaj let, ker na tem polju delajo danes tuje tovarne tako konkurenco, da za sedaj še ne moremo uspešno tekmovali s tujimi izdelki. S tem pa seveda še ni rečeno, da naj prepustijo posestniki na Dovjem material, kateri je njihova last, sedaj ni nemški tovarni, marveč je veliko boljše, da počakajo še nekaj let in da si ga ohranijo; potem pa, ko se razmere izboljšajo — in te se bodo v doglednem času — se sami poprimejo dela.

Tudi za izdelovanje nekaterih kemikalij in surogatov imamo predpogoje v deželi sami, toda treba bi bilo najprvo vzgojiti našega kmeta.

Če se vprašamo nadalje po tržišču, torej po tem, kje naj bi svoje pridelke razpečali in ali jih bomo mogli razpečati, se nam tudi v tem oziru nudi marsikatera ugodnost, katera nas vabi, da postavimo svoja industrijska podjetja. Pri tem nam je seveda v prvi vrsti treba upoštevati potrebe deželanov samih in ako se s tem vprašanjem uspešneje bavimo, uvidimo, da bi obstajalo lahko marsikatero podjetje, katero bi imelo dovolj opravka, da zadosti potrebam dežele same. Nekatera podjetja bi dobro uspevala, četudi bi ne računala z izvozom. Vzemimo samo papirnice. Niti jedne večje svoje papirnice nimamo do danes. In koliko rabimo papirja! Koliko ga porabijo časopisi, koliko se ga potrebuje pri knjigah, koliko pri trgovinah! Prav poniževalno je za nas, da te svoje potrebe krijemo z izdelki naših najhujših sovražnikov.

Seveda je pri tem velevažno tudi drugo vprašanje. Prodreti bi morala prav do zadnjega seljaka narodna zavest, prav do

zadnjega moža bi se morali držati gesla „svoji k svojim“. Toda ravno pri nas je še ukoreninjeno mnenje, da je domač izdelek slab in da se sega raje po tuji robi in se jo hvali, četudi je še tako slaba. Velikokrat se kupujejo pri nas stvari pod imenom „pristno francoski —“, „pristno angleški izdelki“ in to zbog vsled tega, ker se glasi ime tako. V resnici so pa ti izdelki naši, odposlali so se od nas na Francosko ali Angleško, premeten tujec pa jim je dal samo svojo masko in jih poslal zopet nazaj k nam. Seveda bi te izdelke doma veliko ceneje dobili, ker bi nam ne bilo treba plačati stroškov za vožnjo, carino i. t. d. Da ima pri takih izdelkih tujec še mastne procente, je samoobsebi umevno. Tako se dela n. pr. pri sedlih, pri gumbih i. t. d.

Marsikaj bi se izdelovalo lahko doma in to ceneje, kakor pa plačujemo tuje izdelke. Zahtevati bi se moralo pač v slučaju, da bi se strogo izvedlo geslo „Svoji k svojim“, od naših podjetnikov, da vsled tega ne izdelujejo slabših izdelkov, da ugodijo zahtevam časa, da je njih blago vsaj enakovredno z onimi tujih tovarn, če ne boljše.

Pa tudi naš tovarnar in kmetovalec bi šla lahko roko v roki, podpirali bi lahko drug drugega in na gospodarskem polju bi imeli veliko lepšo bodočnost pred seboj kakor danes. Vzemimo, da bi se postavile v deželi tudi tovarne za izdelovanje sladkorja, špirta i. t. d. Danes bi se te še slabo obnesle tu in to ne vsled tega, ker nam manjka tržišča, marveč vsled tega, ker nimamo za te izdelke še zadostne množine surovin v deželi. Treba bi bilo najprej našega kmeta vzdramiti iz zastarelih nazorov, treba bi ga bilo najprej privedi do tega, da se poprime moderne obdelovanja polja. Tu so seveda v prvi vrsti šole na mestu, toda teh nam naša dobra država ne privošči. Ako bi se vzdramil naš kmet iz svojega spanja, bi bilo tudi mnogo več potreb v deželi sami, dobavljali bi pa tudi lahko od njega surovine za svoja industrijska podjetja.

Torej že samo domače potrebe kličejo v življenje domača industrijska podjetja. Toda računati ne smemo pri svojih podjetij samo s tem, da zadostimo potrebam deželčanov, računati moramo tudi z izvozom. In glede izvoza imajo ravno naše slovenske pokrajine marsikatero udobnost pred drugimi deželami v Avstriji. Kakor sploh naši smotri težijo proti jugu in vzhodu, tako moramo tudi pri svojem tržišču gledati na to, da si ga zasujemo na vztoku. Bližina jadranskega morja, ugodne zveze s Trstom in nizka voznina po mokrem nam kažejo pot, po kateri naj izvažamo svoje izdelke. Sprednja Azija in severna Afrika nam dajeta ugodno tržišče. Pa tudi v balkanskih deželah bi razpečali lahko dovolj svojih izdelkov.

Konec prih.

Dopisi.

Z Dovjega. Baurat Hülle, ali kakor mu nekateri tukaj pravijo, Fraurat Hülle, prav pridno prihaja k nam. Pa šlafernice, katere je menda že tu dobil zaradi nedovoljenega pristopa, mu delajo težko vest, da si drugače

ne upa priti na Dovje kot oborožen ali pa ima trop psov s sabo. Pa ti psi, čeprav imajo tajčpildengo, vendar ne razumejo posebne prijaznosti in vljudnosti, kajti prejšnji teden je eden Frauratovih varhov vgriznil na ulici dečka in ga precej poškodoval in to brez povoda. Zakaj pa Hülle tako pogosto dohaja na Dovje? I, kaj? Mara ga vleče tu sem. Vselej ga že željno čaka, in ko skupaj prideta, pa veselega hilemarovanja ni konca ne kraja, včasih šele zjutraj. Kdaj pa Hüllemara drugi dan pride v šolo in kako poučuje? Ali našim šolskim možem ni nič znano? Ali le nočejo vediti? Vprašajo naj otroke. To naj bo za boganco. Morebiti za pirhe kaj več povem o hilemaranju i. t. d. Dovžan.

Novičar.

Kazenska razprava se je vršila minulo sredo pred okrajnim sodiščem v Kranjski gori vsled tožbe gospoda Jurija Auerja, šefa tvrdke G. Auerjevi dediči v Ljubljani, zoper g. Karla Lukmana, ravnatelja kranjske industrijske družbe na Savi-Jesenicah, zaradi razžaljenja časti. Le-ta se je namreč o priliki izvolitve častnih občanov na Jesenicah, med katerimi je bil tudi g. Auer, razžaljivo izrazil o zadnjem. Pravda se je končala s poravnavo, vsled katere je dal g. ravnatelj Lukman obtožitelju gospodu Auerju častno izjavo, se zavezal plačati za jeseniško podružnico „Družbe sv. Cirila in Metoda“ 200 kron in vse prave stroške. — Tožitelja je zastopal dr. Triller, obtoženca pa dr. Vallentschag iz Ljubljane.

Znani inšpektor Frisch, uradnik c. kr. državnih železnic, ki živi od denarja po večini slovenskih davkoplačevalcev, se je začel z veliko vnemo vtikati v politične razmere naše občine. Mož je podpisal vse rekurze, ki so jih vložili Nemci proti izvolitvi častnih občanov. Ni čuda, da je morala država pri alpskih železnicah prekoračiti proračun za celih 90 milijonov K, ker se njeni uradniki bolj zanimajo za politiko, kakor pa za svoje uradne zadeve. Inspektorju Frischu svetujemo, da naj se raje zanima za škandalozno slaba pota na Jesenicah, po katerih ni človek varen življenja, ker jih je železniška uprava skoraj skozinskoz nerodno zabarikadirala. Polovica tukajšnih uradnikov pri železniški upravi se zanima za nacionalno nemško politiko in vse to se godi pod upravo inšpektorja Frischa. Za take nemške možakarje, ki delajo v občini le zgago in ki žive pri nas od danes do jutri, moramo biti državni res hvaležni.

Nepopisno slaba pota imamo sedaj na Jesenicah. Človeku se smili živina, ki mora vlačiti po takih cestah težke vozove na kolodvor. C. kr. gradbeno vodstvo opozarjamo, da naj skrbi, da se temu opomore.

Staro državno cesto med Jesenicami in Savo bodo kmalu zaprli. Vse nove ceste so prava sramota za gradbeno vodstvo, ker se moramo res čuditi, da morejo državni tehnični veščaki vstvarjati take tehnične karikature.

Tvrdka Madille & Comp. prav lepo gospodari s svojim delavstvom. Razne agente pošilja v tuje kraje, da privabi cele trume delavstva k tukajšni gradbi železnice, potem se pa kar kratkim potom brez odškodnine

odpuščajo. Najboljši delavci služijo pri tej tvrdki na uro 10 kr. Čuditi se je, da more delavstvo pri tej sramotni plači sploh še životari. O stvari bomo še v priliki natančneje govorili.

Peter Rozman še vedno toči v svojem „templu“ brez koncesije. Radovedni smo, kaj bi rekla politična oblast, če bi delal to kak naprednjak, kar počenja ta klerikalno-švabski krčmar.

Jasen dokaz za brezdovinstvo klerikalizma je tudi to, da telovadijo v gostilni največjega jeseniškega klerikalca Petra Rozmana — nemški turnarji. Ali ne diši to po klerikalno-nemški zvezi?!

Baurat Hülle je šel sredi meseca svečana v cilindru in fraku v Ljubljano tožit „Jeseniško Stražo“, pa kakor vidimo, ni opravil nič. Resnici nihče ne more do živga.

Pojasnilo. Notico, ki smo jo priobčili o občinskem odborniku g. Krašovcu, resnici na ljubo pojasnimo, da ni bil Lukman ml. pri njem in mu tudi ni grozil s konsumom. Notica je bila toraj priobčena vsled napačne informacije.

Na ustanovni shod podružnice sv. Cirila in Metoda opozarjamo tem potom še enkrat. Isti se vrši na cvetno nedeljo 16. t. m. ob pol 3. uri popoldne v gostilni g. K. Višnarja. Na dnevnem redu je poročilo pripravljalega odbora, vpisovanje novih članov ter volitev načelnštva. Upamo, da ne bo nihče manjkal na tem velevažnem ustanovnem zborovanju.

Radovljiška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ priredi v nedeljo dne 16. aprila ob 3. uri popoldne v prostorih hotela Petran na Bledu svoj redni občni zbor. Razpravljalo se bode o važnih točkah, posebno glede planinskih koč in se člani in prijatelji društva vabijo na mnogobrojno udeležbo.

Kavarna bi bila na Jesenicah prav potrebna. Razmere so danes pri nas take, da jo prav težko pogrešamo. Želeli bi, da jo kdo kmalu otvori, ker bi mu šla gotovo tudi občina na roke.

Razprodajo časopisov „Slov. Narod“, „Gorenjec“ in „Jeseniška Straža“ je prevzel vrli narodnjak, obč. odbornik g. Jakob Mesar, posestnik in gostilničar na Jesenicah. To so edini listi, ki nesebično zastopajo koristi jeseniško-savskih Slovencev.

Svoji k svojim. Piše se nam: Nemška Kathreinerjeva tovarna povsod tudi pri nas vsiljuje z velikansko reklamo po svojih agentih, lepkih in ča-niških objavah svojo takozvano „sladno kavo“ iz navadnega prežga ega ječmena. Ker se sedaj tudi na Slovenskem proda mnogo tega blaga in se s tem podpira nam sovražne Nemce, katerim smo mi dobri in ravnopravni samo takrat, kadar polnimo s svojim denarjem in svojimi žulji njihove požrešne žepe, naj bi odslej vsi zavedni Slovenci namesto Kathreinerjeve sladne kave uporabljali češko žitno kavo, ki je mnogo boljša in cenejša kakor Kathreinerjeva ter se navaža v vrečicah po 5 kg pod tem-le naslovom: Vydrova tovarna žitne kave v Pragi VIII. (Češko). Pošijatev po 5 kg stane 4 K 50 vin., poštino pa plača tovarna sama. Povrhu pa še dobiva vsak odjemalcev Vydrove žitne kave popolnoma zastoj leposlovni list „Domači Prijatelj“, ki izhaja vsak mesec ter prinaša lepe povesti, pesmi in razne druge zanimive, kratkočasne in poučne stvari, kar je tudi nekaj vredno.

Tat, tat! Primate ga! Vpije sedaj „Slovenec“, da bi prikri svojo zvezo z Lukmanom. Na vsa ta sumničnja, osobito na podli napad na našega gospoda nadpoštarja Schreya imamo v odgovor le zaničevanje. Na „Jeseniške novice“ pač spada primereno reki: „Kjer se osel valja, dlako pušča“!

Drugo predavanje „Akademije“ v Kranju pod pokroviteljstvom „Slovenskega bralnega društva“ se vrši jutri v nedeljo dne 16. t. m., točno ob pol 9. uri zvečer v dvorani narodne čitalnice. Predava ces. svetnik g. profesor Franke iz Ljubljane, in sicer „O plastiki“ (s podobami).

Križem sveta.

Zlato so začeli kopati v Kasojovcu pri Plznu. Uspeli so dosedaj povoljni, kajti dobilo se je 21 gramov zlata na tono zemlje.

Lepotilni pripomočki v starih časih. Sloveče dame v eh časov so uporabljale kopele kot izvrstno sredstvo za izboljšanje kože in barve obraza. Odlične Rimljanke so se v ta namen kopale v osličnem mleku ter so zato na svojih potovanjih imele vedno po več oslic s sabo. Izabela Bavarska si je dala skuhati velike množine kurjega drobovja ter pomešala to «kašo» v svojo kopele. Angleška kraljica Elizabeta se je kopala v vinu, Marija Stuart v mleku, madama Tallien v soku zmečkanih jagod, cesarica Josipina v parfimiranem mleku. Italijanke dame srednjega veka so se kopale v topli krvi, lepoticice 18. stoletja v juhi telečjega mesa, rožni vodi, v soku medu ali ovsu. Čemur so še primešale jajčji rumenjak. Za časa Katarine Medici in njene sloveče hčerke Margarete Valois so si lepoticice ovijale čez noč obraz z ruto, ki je bila namočena v soku svežih oranž in citron; čestokrat so pridevale še sladkor, galun in — polževe sline. Lepoticice na dvoru angleškega kralja Karola IV. so si pokrivalo obraz z živim srbrrom, bedastoča, ki se je v poznejših letih hudo maščevalo.

Lakota, nepremagljiva sila. Pred nekaj dnevi je zapazil neki dunajski stražnik v 19. okraju, kako je neki mlad revno oblečen fant z nekega pekovskega voza pategnil hleb kruha in ga na mestu začel jesti. Ko se mu je stražnik bližal, hitel je fant požirati, kolikor je le mogel, ostali kruh je pa izročil stražniku. V soboto je stal fant, učence Konrad Stelzer, pred sodiščem zaradi tatvine. Obtoženec je jokaje zatrjeval, da takrat, ko je hleb vzem, že tri dni ni ničesar užil; da je drugače pošten človek, da ga je pa pri pogledu tolikega kruha glad naravnost prisilil, da je vzel en hleb. Ker je stražnik izjavo potrdil ko popolnoma verjetno, je sodnik oprostil obtoženca, češ, da je glad v tem slučaju nepremagljiva sila in da je fant moral krasti.

† Josip Juraj Strossmayer.

Zalostna vest je v soboto zvečer preletela bliskoma hrvatske in slovenske dežele; privršela je kot črna ptica in svoje velike turbne peruti je razpela nad našo zemljo. Ovila se je s tugo posestrima Hrvatska, ž njo sožaluje Slovenija na izgubi predragocenega življenja. Kdor je zaslišal zadnje dneve zlogolka po-

ročila o bolezn velikega biskupa, je trepetal v strahu, da ne bi osirotele naše dežele, da ne bi izgubil jugoslovanski narod moža, ki ga s polnim pravom imenuje svojega očeta, svojo slavno diko. Česar smo se bali, to se je zgodilo.

Strossmayerja ni več. Ž njim je umrl največji Jugoslovan, naš prvobornitelj, plame-neči zagovornik veličastne misli duševne in kulturne skupnosti jugoslovanskih plemen. Umrl je velikani hrvatskega naroda, in za njim plakajo ne samo Jugoslalani, temveč tudi ostali Slovani in ob njegovi smrti se ga spominja ves svet.

Strossmayer je bil najslavnejši zastopnik Jugoslovanstva, svojo dobo je zaznamoval in osvetlil s svojo individualnostjo, hrvatskemu narodu je pa pridobil ugled kulturnega naroda in ga proslavil daleko preko domačih mej.

Strossmayer je učakal starost devetdesetih let, in spričo tega ni nikogar presenčila vest o njegovi smrti, a bolno je zadela v srce vsakega rodoljuba. V dolgem svojem življenju je ta mož deloval neutrudljivo za blagostanje jugoslovanskih narodov, ustvaril je mnogo velikih in lepih stvari, vse svoje znanje, vso svojo moč, vse svoje imetje je posvetil edino svoji domovini.

Strossmayer je ustanovitelj „Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti“, katero je otvoril leta 1867 s slovesnim nagovorom. Sam je žrtvoval za akademijo 547.000 goldinarjev, vrhutega ustanovil krasno slikarsko galerijo, v kateri je okrog 400 umotvorov in ki jih je po večini nakupil sam z ogromnimi stroški, presegajočimi 100.000 goldinarjev. Položil je prvi temelj hrvatskemu vseučilišču, ko je velikodušno daroval zanj 50.000 goldinarjev. Sezidal je veliko cerkev prvostolico v Djakovem, ki je dandanes najkrasnejši biser arhitekture na jugu. Kako ogromna je bila njegova požrtvovalnost, dokazuje to, da je daroval za cerkvene namene 1 milijon 12 tisoč 795 goldinarjev, za narodne kulturne namene pa 1 milijon 305 tisoč 447 goldinarjev.

Globoko obzalujemo Slovenci nenadomestljivo izgubo vladike Strossmayerja. Izgubili smo prijatelja, svojega zasečnika, svojega velikega dobrotnika, on je bil naš uzor, ki je sijal kakor sonce med nami, ki nas je ogreval in prešinjil z žarki svete ljubezni do naroda.

Strossmayer se je rodil l. 1815. v Oseku, predno je bil star 20 let, že je bil promoviran doktorjem filozofije. L. 1838. je bil posvečen za mašnika, za škofa je bil imenovan l. 1849. Zasedel je izpraznjeno biskupsko stolico v Djakovu, kjer se je trudil ves čas svojega vzvišenega pastirovanja za Boga in narodu.

Slava Strossmayerju!

Svarilo.

Svarim vsakogar, naj ne dá moji ženi **Mini Peternelj, roj. Branc,** ničesar na upanje, ker jaz nisem plačnik za dolgove, katere bo napravila. 28—1

Franc Peternelj, p. d. Brk
posestnik na Hrušici št. 13.

Prostovoljno se prodaja

na Savi pri Jesenicah v bližini tovarne novo sezidana

hiša

z vsemi pritliklinami.

Poslopje je 15 metrov dolgo in 10 široko ter ima 10 sob in dve kleti. Poleg hiše je 13 metrov dolga in 5 metrov široka drvarnica.

Ceno in druge pogoje pove Janez Mencinger st., posestnik na Savi, št. 109 pošta Jesenice. 24—2

Imam v kleti 23—7

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra).

Poskusite! Vzorek dragovoljno!
Vydrova žitna kava
Poštna 5 kg, pošiljka
!! 4 K 50 h franko !!
„DOMACI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj
pošiljani mesečnik.
Vydrova tovarna žitne
kave Praga-VIII.

Naprodaj je 40 centov sena.

Več pove Luka Bizjak, lesni trgovec in posestnik na Jesenicah (Gorenjsko). 25—1

I ali 2 učenca

za pleskarsko in črkoslikarsko obrt se sprejme. — Plača prvo leto 40 vin., drugo in tretje leto 1 K na dan. 26—1

J. Bricelj, pleskarski mojster
Jesenice (Gorenjsko).

Lokal

za prodajalno ali pa že obstoječa gostilna se išče v najem. 27—1

Ponudbe na upravništvo „Jeseniške Straže“.

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdič

Ljubljana, Stari trg št. 8

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga. 4-17

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

HOTEL „ILIRIJA“

16-15

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovjšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovjših izkušnjah higienije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri g. A. Trevnu in gospej Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špiitalske ulice 7. 3-16

Mavricij Smolej

urar na Jesenicah
priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih ur
kakor žepnih, stenskih ur in budilk, verižic, prstanov, uhanov i. t. d., dalje zlatnine in srebrnine od najfinejše do navadne.

Sprejme tudi **popravila**, katera izvršuje natančno in točno po zelo nizkih cenah. 6-18

Josip Bricelj

pleskar na Jesenicah št. 6

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa
v pleskarsko stroko
spadajoča dela, katera izvršuje hitro in po nizkih cenah. 5-16

Izdeluje tudi napise na grbe, zid i. t. d.

Postrežba točna!

Pivovarna G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

Wolfsove ulice št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno marčno in na bavarski način varjeno pivo.

Pivo se oddaja v sodcih in zabojih.

Zaloge: v Kranju, Idriji, Dobrépoljah, na Robu, v Mokronogu, Metliki, Vačah, Polhovem gradu, na Igu, na Dobrovi, v Št. Vidu na Dolenskem, v Mirni, v Podbrdu in na Grahovem (Goriško) in v Podgradu (Istra).

Ustanovljena leta 1854.

Tvrška je bila v letu 1904 v Parizu in v Londonu odlikovana z najvišjim odlikovanjem, nampeč z „grand prix“, častnim križcem in zlato kolajno.

2-20

9-16

Gostilna Jakob Mesar

na Jesenicah št. 100

tik državne železnice in v neposredni bližini novega kolodvora se priporoča sl. občinstvu na Jesenicah in z okolice. Toči raznovrstna najboljša **domača pristna vina** in neprekosljivo Gössovo ter Kernovo pivo. Tu se dobe vedno topla in mrzla jedila ter vsak čas izboren čaj in dobra kava po najnižjih cenah. Na razpolago ima udobne prostore. Postrežba točna. Za mnogobrojen obisk se prav topla priporoča

Jakob Mesar.

Melh. Brenc

ključavničarski in kleparski mojster na Jesenicah

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela in naročila. Popravila in zunanja naročila točno in po nizkih cenah. Obenem priporoča slavnemu občinstvu svojo **trgovino s kuhinjskim orodjem, železnino i. t. d.** 11-17

